URTEKARIA 2020

Etxerat
Euskal
Preso eta Iheslari
Politikoen
Senide eta Lagunen
Elkartea

KRONIKA

2020. urteko edozein balantze COVID-19 gaixotasunaren pandemiak zedarritzen du eta Espainiako zein Frantziako Estatuetako euskal preso politiko eta senitartekoei buruzko espetxe politikaren errealitateari erreferentzia egiten dion balantze hau ere bai. Aipamen berezia merezi du espetxeetan pandemiaren kontra hartutako neurrietatik eratorri den egoerak. Bisitak egiteko zailtasunak –halakorik dagoenean-, bisitak egin ezinik iragandako hilabeteak, egun batez baimentzen eta biharamunean eteten diren komunikazioak; kasu positiboen eraginez itxitako modulu edo espetxeak; espetxe batera edo bestera heltzeko ekidin behar diren itxiera perimetralak. Eta, jakina, kutsatzeari eta gaixotasun honek espetxean eragin dezakeenari zaion beldurra, berez ere oso eskasak baitira ingurune horretan eman daitezkeen laguntza eta zaintzak.

Jadanik maiatzean plazaratu genuen txosten bat. Txosten horretan ondorioztatzen genuen Espainiako Estatuko Espetxe Erakundeen lehentasuna presoak espetxean edukitzea zela, haien eskubideei jaramonik egin gabe, presoak askatzeko arau eta gomendioei muzin eginda; arau eta gomendio horiek ziratekeen presoen osasunerako eta bizitzarako eskubidea bermatzeko modurik onena, Nazio Batuen Erakundeak, Munduko Osasun Erakundeak eta Europako Kontseiluak gomendatzen duten gisara.

Frantziako Estatuak ere ez zuen euskal preso politiko bat bera ere askatu, nahiz eta bestelako jarrera izan milaka preso frantsesekiko, haiek askatu baitzituen aipatu gomendioei jarraituz. Frantziako Estatuan, Paris, Rennes eta Roanne inguruko espetxeen urruntasunak sortutako zailtasunari, osasun krisialdiaren testuinguruan are handiagoa denari, senitarteko bisitak egiteko erabiltzen diren Familia Bizitzako Unitateen (UVFen) itxiera erantsi behar zaio; adin txikiko askok hainbat hilabetetan zehar ez dituzte ikusi beren familiako presoak.

Estatuek espetxeak ixtea erabaki dute. Espetxeetako pertsonak kanpotik inoiz baino isolatuago gelditu dira; egoera horrek inplikatzen dituen alderdi asko ez dira kontuan hartu eta ez da alternatibarik bilatu. Presoen senitartekoentzat ziurtasunik eza eta herstura izan dira ohiko aldarteak, aste batean bai eta hurrengoan ere bai, alerta egoera aldarrikatu zenetik. Presoen eta haien senitartekoen arteko familia bizitzarako espazioa gutxieneko adierazpenera mugatu da: mintzategiko kristaletik zehar elkar ikusi eta elkarrekin hitz egitea; pantaila bidezko bideo-dei bakan eta eskasen bidezko komunikazioa; inoizka bakarrik komunikatu ahal izan dira aurrez-aurreko hurbiltasun eta intimitatearekin.

Proportziorik gabeko neurria da espetxeak hermetikoki ixtea, neurri hori ez dagokionean barneko kutsatze maila eskasari, eta gainera tentsio gehiago eransten du. Egoera arinduko zatekeen presoetako asko (gaixoak, 65 urtetik gorakoak eta, gutxienez, jadanik hirugarren graduan direnak) aske irten izan balira.

Sánchez-en gobernuaren hurbiltze politikak protagonismoa hartu du presoen gaian. 2020. urtean, bereziki udaren amaieran hasita, eutsi zitzaion presoak Euskal Herri inguruko espetxeetara ekartzeari. Aldaketa onerakoa da. Familiak hobeto daude; aringarria da hain urrunera joan beharrik ez izatea. Baina, euskal presoak Euskal Herriko espetxeetara hurbildu gabe jarraitzen dute. Urte amaieran 25 preso zeuden (horietako 7 etxean preso) Euskal Herriko espetxeetan, orotara diren 218 euskal preso politikoetatik. Bete gabe jarraitzen du Etxerat-ek egiten duen Kilometro 0-ren eskaerak.

Sakabanatzea ez da oraindik desagertu. Espainiako Estatuko euskal presoen % 49 garai horretan Euskal Herritik 400 kilometro baino gehiagora zegoen. Frantziako Estatuan euskal presoen % 77 espetxe hurbilenetan daude. Irailaren azken asteburuan gertatutako bi istriputan 9 pertsona (7 senitarteko eta bi gidari solidario) gertatu ziren kaltetuak, Puerto de Santa Maria espetxera zihoazela.

Eta egoera horren erdian, Martutenen zendu zen Igor González Sola-ren heriotzaren berria heldu zen. Martutenera uztailean ekarri zuten. 15 urte beteak zituen espetxean eta iraganean espetxez kanpoko sostengu psikologikoa behar izan zuen, bere osasun egoera zela eta. Igor González Solaren heriotzarekin jadanik 22koa izateraino heldu da osasun zainketaren gabeziaren ondorioz zendutako euskal preso politikoen kopurua; datu horrek modurik dramatikoenean agerian uzten du premiazkoa dela larriki gaixo diren preso politikoak espetxetik ateratzea.

Urriaren 22an hil zen Asier Aginako, euskal preso politiko ohia, 2019ko urtarrilean aske utzia izan zena, jasaten zuen gaixotasun larriarengatik. Gaixotasun horrengatik erabaki zen haren zigorra etetea.

Aurrez, apirilaren 2an, Caracas-en hil zen Txetxu Urtiaga Repulles, gaixotasun larri baten ondorioz. 62 urte zituen. 1980ko hamarkadan Frantziako Estatuan atxilotu eta Afrika, Ertamerika eta Hego Amerikako lurraldeetara erbesteratu zituzten ehunka euskal hiritarren kolektibokoa zen. 1984an atxilotu eta Venezuelara erbesteratu zuten Txetxu, eta han bizi izan zen ordudanik.

Akordioen eremuan azpimarra liteke urte amaieran, konkretuki abenduaren 11n, Bilboko Euskalduna Jauregian, EAJ-PNV, EH Bildu, Elkarrekin-Podemos/IU, ELA, LAB, CCOO, UGT, STEILAS, ESK, Hiru, Etxalde, EHNE, CGT eta CNT-k adierazitakoaren garrantzia. Etxerat-ek harrera ona egin zion adierazpenari eta eskertu zituen adierazpena sinatu zuten alderdien eta sindikatuen adostasuna eta akordioa. Adierazpen horrek euskal presoak Erkidego Autonomoko espetxeetara hurbiltzea eskatzen du; izan ere, euskal presoei ohiko legedia aplikatzea eskatzen baitu.

DISPERTSIOA-URRUNKETA / DISPERSIÓN-ALEJAMIENTO

Euskal Preso Politikoen Kolektiboa / Colectivo de Presxs Políticxs Vascxs, a 31 diciembre 2020	**218**
EuskalHerrian:	**25**

Espaniar Estatuan preso / Encarcelados en el Estado español: **188**

- Euska lHerrian preso / En prisiones de EH o presxs en casa — 13%
- 400 km baino gertuagoko espetxeetan/ Encarcelados a menos de 400 km — 38%
- 401-600 km bitartean / En cárceles a entre 401 y 600 km — 20%
- 601 km baino urrunago / En prisiones a más de 601 km — 29%

FrantziarEstatuan preso/ Encarcelados en el Estado francés: **30**

- 1.100-600 km-tara/ A ente 600 y 1.100 km de Euskal Herria — 23%
- 590-400 km-tara / A entre 400 y 590 km de Euskal Herria — 7%
- 400 km baino gertuagoko espetxeetan / Encarcelados a menos de 400 km — 70%

LEKUALDAKETAK - Traslados - Transferts

		Espetxetik: De la prisión de: De la prison de:	**Km**	espetxera: a la de: à celle de:	**Km**
Moreno Martinez, Itziar	2020-01-07	ROANNE	845	RENNES	795
Arregi Erostarbe, Joseba	2020-01-13	VILLENA (Alacant II)	700	VILLABONA	385
Lasagabaster Antza, Olatz	2020-02-13	PICASSENT, Valencia	600	ARANJUEZ	520
Uranga Salbide, Patxi	2020-02-13	PICASSENT, Valencia	600	ARANJUEZ	520
Ramada Estevez, Francisco Jose	2020-06-19	MURCIA I	820	IRUÑEA	0
Arri Pascual, Alvaro	2020-06-20	CASTELLO I	575	BURGOS	215
Arronategi Azurmendi, Kepa	2020-06-22	ZUERA	245	AITA MENNI	0
Atxurra Egurrola, Julen	2020-06-24	PUERTO	1020	ARANJUEZ	520
Saenz Olarra, Balbino	2020-06-25	VALENCIA III	600	VALLADOLID	335
Lizarraga Merino, Maria	2020-06-26	VALENCIA III	600	ARANJUEZ	520
Gutiérrez Carrillo, Iñigo	2020-07-01	VALENCIA III	600	ARANJUEZ	520
Mardones Esteban, Asier	2020-07-01	FONCALENT (Alacant I)	745	LOGROÑO	170

Alonso Abad, Fernando	2020-07-03	VILLABONA	385	MARTUTENE	0
LupiañezMintegi, Gorka	2020-07-03	TOPAS	460	LOGROÑO	170
ArruarteSantakruz, Garikoitz	2020-07-06	ALMERIA	1005	SORIA	260
Rodriguez López, Asier	2020-07-06	GRANADA (Albolote)	855	SORIA	260
Codó Callejo Jagoba	2020-07-09	LOGROÑO	170	ZABALLA	0
Oña Ispizua, Josune	2020-07-10	FONCALENT (Alacant I)	745	LOGROÑO	170
Etxaniz Alkorta, Sebas	2020-07-12	VILLABONA	385	MARTUTENE	0
Vallejo Franco, Iñigo	2020-08-07	SEVILLA	990	DUEÑAS	310
Vidal Alvaro, Gorka	2020-08-07	CÓRDOBA	835	LOGROÑO	170
Barrios Martin, Jose Luis	2020-08-13	GRANADA (Albolote)	855	ZUERA	245
Blanco Santisteban, Zigor	2020-08-13	CURTIS, A Coruña	600	VILLABONA	385
Fresnedo Gerrikabeitia, Aitor	2020-08-14	JAEN	775	LOGROÑO	170
San Argimiro Isasa, Mikel	2020-08-14	CÁCERES	660	SORIA	260
Fuentes Villota, Raul	2020-08-19	VILLENA (Alacant II)	700	SOTO DEL REAL	490
Zaldua Iriberri, Itsaso	2020-08-19	SOTO DEL REAL	490	TOPAS	460
Bengoa Lpz de Armentia, Asier	2020-09-25	HERRERA	640	DAROCA	345
Labeaga Garcia, Urko	2020-09-25	VILLABONA	385	MARTUTENE	0
Marcos Álvarez, Faustino	2020-09-25	HERRERA	640	DAROCA	345
Fano Aldasoro, Unai	2020-10-05	SORIA	260	BASAURI	0
Loran Lafourcade, Gorka	2020-10-08	ALGECIRAS	1100	DUEÑAS	310
Arkauz Arana, Josu	2020-10-15	MURCIA	820	VALLADOLID	335
AretxabaletaRodriguez, Liher	2020-10-16	OCAÑA	520	BURGOS	215
Herrador Pouso, Juan Carlos	2020-10-16	OCAÑA	520	EL DUESO	170
Atristain Gorosabel, Javier	2020-10-19	SORIA	260	MARTUTENE	0
Agote Cillero, Arkaitz	2020-10-23	GRANADA	855	EL DUESO	170
Lebrero Panizo, Roberto	2020-10-23	SEVILLA	990	BURGOS	215
Franco Martinez, Bittor	2020-10-27	HUELVA	1000	ESTREMERA	520
Garcia Arrieta, Garikoitz	2020-10-30	PICASSENT, Valencia	600	ZABALLA	0
Arregi Erostarbe, Joseba	2020-10-30	VILLABONA	385	MARTUTENE	0
PerezZorriketa, Ugaitz	2020-10-30	CASTELLO II – Albocasser	480	LOGROÑO	170
Otegi Eraso, Andoni	2020-10-30	ALMERIA	1050	LOGROÑO	170
Zubiaurre Agirre, Jon	2020-10-30	PUERTO I	1020	BURGOS	215
Zabalo Beitia, Javier	2020-10-30	PUERTO I	1020	VALLADOLID	350
Borde Gaztelumendi, Joseba	2020-11-05	CURTIS, A Coruña	600	EL DUESO	170
Maurtua Eguren, Aitzol	2020-11-05	HUELVA	1000	DUEÑAS	310
Armendariz Izagirre, Iñaki	2020-11-06	HERRERA	640	BURGOS	215
Aiensa Laborda, Mikel	2020-11-06	MONTERROSO, Lugo	635	LOGROÑO	170
Aiensa Laborda, Ibai	2020-11-06	MONTERROSO, Lugo	635	LOGROÑO	170
Lasagabaster Antza, Olatz	2020-11-07	ARANJUEZ	520	MARTUTENE	0
Uranga Salbide, Patxi	2020-11-07	ARANJUEZ	520	MARTUTENE	0

Almaraz Larrañaga, Agustin	2020-11-10	PUERTO I	1020	ESTREMERA	520
Narvaez Goñi, Josu	2020-11-12	ESTREMERA	520	LOGROÑO	170
Lauzirika Orbe, Karmelo	2020-11-20	CASTELLÓ I	575	ZABALLA	0
Garcia Aliaga, Aitor	2020-11-20	JAEN	775	BURGOS	215
Segurola Beobide, Joseba	2020-11-20	MURCIA I	810	BURGOS	215
Azurmendi Peñagarikano, Mikel	2020-11-21	PICASSENT, Valencia	600	ZUERA	245
LerinSanchez, Joseba	2020-11-25	PUERTO I	1020	ZUERA	245
Arrieta Llopis, Mikel	2020-11-26	ALGECIRAS	1100	SORIA	260
Esnaola Dorronsoro, Aitor	2020-11-26	OCAÑA I	520	SORIA	260
Esnal, Jakes	2020-11-26	ST. MARTIN DE RÉ	540	LANNEMEZAN	330
ArmendarizGlz. de Langarika, Lierni	2020-11-27	A LAMA (Pontevedra)	740	EL DUESO	170
Jauregi Amondarain, Oskarbi	2020-11-28	CURTIS, A Coruña	600	MARTUTENE	0
Andueza Antxia, Oier	2020-11-28	MURCIA II	820	BASAURI	0
Perez Aldunate, Xabier	2020-11-28	CÓRDOBA	835	IRUÑEA	0
Saez de la Cuesta, Alicia	2020-11-28	CASTELLÓ I	575	LOGROÑO	170
Alberdi Uranga, Itziar	2020-11-28	ESTREMERA	520	LOGROÑO	170
Merino Bilbao, Guille	2020-11-28	VALENCIA III	600	ZUERA	245
Salaberria Etxebeste, Emilio	2020-12-07	EL DUESO	170	MARTUTENE	0
Bravo Saez de Urabain	2020-12-12	CURTIS, A Coruña	600	SORIA	260
Martinez Garcia, Idoia	2020-12-12	VILLABONA	385	ZABALLA	0
López Anta, Anjel	2020-12-19	ALGECIRAS	1100	LEON	370
Herrera Vieites, Aitor	2020-12-19	A LAMA (Pontevedra)	740	EL DUESO	170
Coto Etxeandia, Egoitz	2020-12-19	GRANADA	855	EL DUESO	170
Vicario Setién, Gregorio	2020-12-19	TOPAS	460	BURGOS	215
Saez Olarra, Balbino	2020-12-19	VALLADOLID	350	ZABALLA	0
Olaizola Baseta, Aitor	2020-12-26	CÁCERES	855	DUEÑAS	310
BerasategiEskudero, Ismael	2020-12-26	VILLENA (Alacant II)	745	VILLABONA	385
Arizkuren Ruiz, Josetxo	2020-12-26	MURCIA II	820	IRUÑEA	0
Solana Matarran, Jon Igor	2020-12-26	ALGECIRAS	1100	ZUERA	245
Telleria Uriarte, Gotzon	2020-12-26	ESTREMERA	520	EL DUESO	170

ASKATZEAK / Libertades / Libérations

		Espetxea Prisión Prison	Urteespetxean Años en prisión Années en prison
Delgado Iriondo, Agurtzane	2020-01-01	GRANADA	19 (1)
TximenoInza, Xabier	2020-01-03	BURGOS	24 (1)
Samaniego Curiel, Ekaitz	2020-01-05	ZUERA	5 (1)
Enparantza Agirre, Jon	2020-02-11	ESTREMERA	1 (1)
Zulueta Amutxastegi, Arantza	2020-02-11	PICASSENT	1 (1)

Erostegi Bidaguren, Joseba	2020-03-15	HERRERA	26	(1)
Calabozo Casado, Oskar	2020-03-22	CÓRDOBA	18	(1)
Fraile Iturralde, Gorka	2020-04-06	IRUÑEA	22	(1)
Coello Onaindia, Aitziber	2020-05-02	PICASSENT	16	(1)
Ezeiza Ayerra, Asier	2020-05-21	ZABALLA	11	(1)
Goitia Abadia, Oier	2020-06-04	TOPAS	15	(1)
Usandizaga Galarraga, Xabin	2020-06-05	CÓRDOBA	23	(1)
Urrutikoetxea Bengoetxea, Josu	2020-07-30	LA SANTÉ	1	(4)
Alonso Rubio, Iñaki	2020-08-26	CÓRDOBA	25	(1)
Alonso Abad, Fernando	2020-10-27	MARTUTENE	24	(3)
Arkauz Arana, Josu	2020-11-23	VALLADOLID	29	(1)
Codo Callejo, Jagoba	2020-11-23	MARTUTENE	19	(1)
Ormazabal Lizeaga, Asier	2020-11-29	TERUEL	23	(1)
Lasagabaster Antza, Olatz	2020-11-23	MARTUTENE	11	(3)
Muñoa Arizmendiarrieta, Ibon	2020-10-11	CÓRDOBA	20	(1)
Barrios Santamaria, Mikel	2020-10-07	MONT-DE-MARSAN		(3)
Bilbao Beaskoetxea, Iñaki	2020-10-01	CASTELLÓ II	28	(1)
Igarriz Izeta, Marta	2020-09-29	LOGROÑO	15	(1)
Arriaga Arruabarrena, Rufino	2020-09-27	SEVILLA II	23	(1)
Bakedano Maidagan, Ohiane	2020-10-22	SOTO DEL REAL	18	(1)
Areitio Azpiri, Alaitz	2020-09-17	RENNES	13	(1)
Goieaskoetxea Arronategi, Ibon	2020-11-16	MONT-DE-MARSAN	11	(1)
Martinez Arkarazo, Gorka	2020-08-30	MURCIA I	17	(1)
Gil Cervera, Mikel	2020-08-27	ETXEAN PRESO	28	(1)
Mugika Garmendia, Pakito	2020-12-11	ZUERA	28	(1)
Urrutia González, Oier	2020-12-11	ZABALLA	12	(3)

(*) (1) Zigorrabeteta / Cumplimiento íntegro de la condena / Fin de la peine
(2) Behin-behinekoaskatasuna / Libertad provisional / Liberté provisoire
(3) Baldintzapekoaskatasuna / Libertad condicional / Libération conditionnelle
(4) Espetxearinduaeritasunlarriagatik / prisión atenuada por enfermedad grave / prisonatténuéepourmaladie grave et incurable